HISTORISCH PAND IN UTRECHT WORDT IN ERE HERSTELD

DePlaatsmaker en Hemubo werken nauw samen

Heeft u binnenkort tijd voor een bezoek aan Utrecht? Uw verslaggever ging samen met de fotograaf op bezoek in Utrecht en herinnerde zich weer wat voor een bijzondere stad het is. Mooie, prachtige monumentale panden, kleine straatjes, boetiekjes en ambachtelijke winkels. Wij bezoeken vandaag het Kleine Geertekerkhof nr. 6: een statig monumentaal pand in de historische binnenstad van Utrecht. Het pand was vroeger – we spreken over 1895 – een Nederlands Hervormde Diaconieschool. Eind jaren '30 is de school opgeheven en vanaf begin jaren '50 was dit pand als atelier in gebruik door Alain Teister (1932-1979), pseudoniem van Jacques Boersma; kunstenaar, schilder, dichter, romancier, toneelschrijver en kunstcriticus.

Wat is DePlaatsmaker, wat is hun missie en voor wie?
Ik vraag het Arna Notten, directeur DePlaatsmaker, die ons vergezelt bij de rondleiding door het aansprekende gebouw die we krijgen van John Pinas, voorman schilder Hemubo.

Waar staat DePlaatsmaker voor?
Wij willen dat kunstenaars, creatievelingen en culturele instellingen in Utrecht een mooie plek krijgen in Utrecht en omstreken, om op die manier te borgen dat het kunstklimaat in Utrecht blijft bestaan en, liever nog, wordt versterkt. Wij verhuren panden die wij al dan niet in eigen bezit hebben, we transformeren bestaande panden of nemen deel aan nieuwe gebiedsontwikkelingen. Op die manier zorgen we ervoor dat kunstenaars en creatieven passende en betaalbare werkruimtes hebben in de stad. Wij zijn een stichting zonder winstoogmerk.

Waarom is dat belangrijk?
Kunst en cultuur komt de leefbaarheid in de stad ten goede. En door onderlinge samenwerking tussen kunstenaars en creatieven te stimuleren, ondersteunen we die specifieke sector nog extra.
Op dit moment bieden we in 43 panden ruimte aan meer dan 750 kunstenaars, creatieve ondernemers, instellingen en makers. Een deel van deze panden – waaronder die van het Kleine Geertekerkhof 6 – zijn van DePlaatsmaker zelf, andere panden zijn in het bezit van de gemeente, vastgoedeigenaren of woningcorporaties. Wij beheren en ontwikkelen deze panden en verhuren ze aan onze doelgroep. Wij hebben in dit pand twaalf werkruimtes gemaakt. Die vormen nu de werkruimtes van grafisch ontwerpers, fotografen, musici en kunstenaars.

Arna Notten
(directeur DePlaatsmaker)

Minimale ruimte voor de bouwplaats

De gevels na de werkzaamheden

Welke werkzaamheden worden er aan het pand aan de Kleine Geertekerkhof 6 uitgevoerd?
In het algemeen gaat het om onderhoud dat al vrij lang op de planning stond. Zoals je je misschien kunt voorstellen, werken wij graag met kleine partijen, het liefst rond Utrecht. Maar omdat dit om specifiek onderhoud gaat aan een monumentaal pand, wilden wij voor iemand kiezen die dit in de vingers heeft. Een specialist in monumenten. Een wat grotere aannemer die ons ook kan adviseren en waar nodig mee kan denken. Hemubo heeft eerder voor ons onderhoud uitgevoerd aan een monumentaal pand, dat was aan de Blauwkapel aan de Kapelweg 6 in Utrecht. Ze hebben daar het hout opnieuw gelamineerd en geschilderd en daar hadden we heel goede ervaringen mee. Dus zo is het tot stand gekomen. Hemubo zit al vanaf de zogenaamde nulmeting aan tafel. Hier en daar worden er op het laatste moment nog wat aanpassingen gedaan, maar wij willen bij alles een vinger aan de pols. Ik herhaal het nog maar eens: we zijn een stichting zonder winstoogmerk. Onze huurders verwachten van ons dat we zuinig omgaan met de middelen die we hebben. Nou is iedereen het er wel over eens, hoor, dat we dit moesten doen. De scheuren zaten in de muren en gevelherstel was ontzettend nodig. En als je dan ziet hoe het is opgeknapt. Het is zo mooi. Dit is nou vakwerk. We zijn er ontzettend blij mee. John Pinas en zijn team hebben zeer nauwkeurig met alle liefde voor het vak gewerkt.

> *"Het is een voorrecht om in zo'n historisch gebouw te mogen werken"*

Tijd om zelf op onderzoek te gaan. John Pinas gaat ons voor.
John: "We zijn in september 2022 gestart en het is de bedoeling dat we eind maart 2023 opleveren. Het is een ontzettend bijzonder project en een voorrecht om in zo'n historisch gebouw te mogen werken. Uitdagingen te over, dat wel. We hebben hier te maken met een heel kleine werkomgeving. Er is eigenlijk niet echt een bouwplaats, dus we zorgen dat we elke dag het materiaal voor die dag klaar hebben staan. Dat wordt met kleine vrachtwagens per dag aangeleverd. Wat we niet meer nodig hebben of wat afgestort moet worden, wordt ook elke dag afgevoerd. Alle gangen staan vol met materiaal. Dat geeft overlast voor de huurders, maar we hebben erg goed contact met iedereen. Wij zijn ons ervan bewust dat we een extra tandje bij moeten zetten om het hier zo schoon mogelijk te houden en dat doen we ook. Het gevelonderhoud is ook een uitdagende klus. Het pand is verzakt, de scheuren en het slechte voegwerk zijn duidelijk zichtbaar. Het uithakken van de voegen en het herstel, alsook de reiniging, is uiteraard ook overlastgevend, maar de huurders en de omwonenden zijn erg begaan met het pand, dus wat dat betreft is er begrip. We saneren houtrot, schilderen al het houtwerk, de plafonds maken we brandwerend

en we repareren het dak. Er komt ook specialistisch handwerk aan te pas, zoals het vervangen van het loodwerk aan de gevels."

De huurders

Uw verslaggever is benieuwd naar de mening van de huurders, de mensen die hier daadwerkelijk werken en mooie dingen creëren tijdens het groot onderhoud. Aan de voorkant van het pand zit een keramiekatelier. Er krijgen op dit moment acht mensen les in keramiek en alles wat daar bij komt kijken. Tjerk van der Veen, docent, geeft aan dat er op dit moment nog niet zo veel overlast is dat er niet meer gewerkt kan worden, maar het is wel koud: "Alle deuren staan open, zodat de werklieden makkelijk in en uit kunnen lopen. En precies voor ons atelier staat een aggregaat dat veel lawaai maakt – al is die onlangs vervangen voor een stiller exemplaar. Als ze zo meteen de gevel aan de voorkant gaan doen, wordt het wel een ander verhaal. Maar iedereen is het erover eens dat het gewoon moest gebeuren en het is altijd fijn als iets mooier wordt." De twee dames van het atelier voor drukwerk in hetzelfde pand zijn het eens met Tjerk: "Er moest gewoon iets aan gebeuren en ze doen het ontzettend mooi. Deze gevel, helemaal opnieuw gevoegd, zo mooi. En overlast hebben we zeker, met name al het stof. Maar als je ziet hoe het opknapt, zet je je daar overheen. De communicatie was in het begin wat rommelig, maar dat gaat nu ook goed. Zowel door DePlaatsmaker als door Raysa, die hier vanuit Hemubo regelmatig langskomt."

Raysa Isabella achternaam, bewonerscoördinator: "Ik ben wat later aangehaakt op dit project, omdat er veel overlast werd ervaren door de huurders en de bewoners rondom het project. En ik snap dat, want het is zeer specialistisch werk en het werken met ambachtelijke voegen en specifiek schilderwerk kost tijd. De communicatie moest beter. Ik ben dan ook deur voor deur bij de buren langsgegaan. We hebben een overlastkalender gemaakt en we zijn er op die manier veel nauwer bij betrokken geraakt. De mensen die hier

Binnenafwerking

Schilderwerk in het trappenhuis

huren, zijn kunstenaars, creatievelingen. Als je dan net in een proces zit om iets te scheppen, is het ontzettend vervelend als je gestoord wordt. Door veel duidelijker te zijn in wat we wekelijks doen en wat voor overlast dat geeft, kunnen de huurders daar beter op in spelen. Ik ga met veel plezier wekelijks naar dit project. Ik onderzoek steeds wat ik kan doen om het voor de huurders zo goed mogelijk te laten verlopen. Het is mooi om te zien dat zowel omwonenden als de huurders erg veel feeling hebben met het pand."

Tekst: Frauke van Hulten
Foto's: Joram Blomkwist